

Prop. 64 S

(2015–2016)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2016 under Arbeids- og sosialdepartementet (tilleggsbevilgning som følge av endringer i dagpengeregelverket)

*Tilråding fra Arbeids- og sosialdepartementet 19. februar 2016,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

Arbeids- og sosialdepartementet legger i denne proposisjonen fram forslag til tilleggsbevilgning under kap. 2541 Dagpenger, post 70 Dagpenger. Proposisjonen omfatter forslag som skal gjøre det lettere å kombinere dagpenger med utdanning og bedre mulighetene for å etablere egen næringsvirksomhet med dagpenger.

2 Nærmere om forslaget

Det siste året har arbeidsmarkedet gradvis blitt svekket og ledigheten har økt. Ledighetsøkningen skyldes både behovet for omstillinger i norsk økonomi og svake konjunkturer. Mange arbeidsledige er blitt ledige i den oljerelaterte delen av økonomien og skal finne veien til andre bransjer. En del av de ledige vil kunne ha behov for etter- og videreutdanning og noen av disse har startet utdanning mens de fortsatt var i arbeid. Dagpengeregelverket har som hovedmål å sikre inntekt for personer som har tapt sitt inntektsgivende arbeid, i en periode mens de søker arbeid. Utdanning som kan kombineres med full jobb, bør i større grad enn i dag

også kunne kombineres med dagpenger. Endringsforslagene bidrar til å legge til rette for at flere kan kombinere dagpenger med utdanning og til å bedre mulighetene for å etablere egen næringsvirksomhet.

2.1 Lemping av vilkårene for å motta dagpenger i kombinasjon med utdanning

Hovedregelen er at personer som er under utdanning eller opplæring, ikke har rett til dagpenger fordi de ikke kan anses som reelle arbeidssøkere eller fullt ut tilgjengelige for arbeidsmarkedet så lenge de er under utdanning, og fordi dagpengene ikke skal finansiere ordinær utdanning. Det er gjort enkelte begrensede unntak, som kan oppfattes som lite fleksible.

Gjeldende regler gir blant annet adgang til å motta dagpenger mens man tar utdanning eller deltar i opplæring når undervisningen foregår utenfor normal arbeidstid. Dvs. at undervisningen må foregå på kveldstid, i helger og lignende. Det stilles dessuten krav om minst 50 pst. redusert studieprogresjon og, som hovedregel, krav om å følge undervisningen. For å sikre noe mer

fleksibilitet, foreslår Arbeids- og sosialdepartementet å tillate studiesamlinger på dagtid med inntil ti dager per semester. Tillatelse til å delta på samlinger vil utvide valgfriheten til dagpengemottakerne, ettersom flere utdanningsinstitusjoner tilbyr samlingsbaserte utdanninger som skal kunne kombineres med fullt arbeid. Forslaget vil ikke innebære at studieopplegg der undervisning på dagtid overstiger ti dager per semester godtas. Vilklårene om å følge undervisningen og om minst 50 pst. redusert studieprogresjon opprettholdes.

Videre gjelder et unntak fra vilkåret om minst 50 pst. redusert studieprogresjon for helt ledige og helt og delvis permitterte som har påbegynt utdanningen minst seks måneder forut for ledigheten. Disse kan få fortsette påbegynt utdanning med dagpenger i inntil seks måneder. Kravet om at utdanningen eksplisitt må være tilpasset fulltidsjobb på dagtid gjelder imidlertid også denne gruppen. Personer som f.eks. etter avtale med arbeidsgiver eller som følge av turnus/skiftordninger, faktisk har kunnet følge et undervisningsopplegg der deler av undervisningen skjer på dagtid, vil i dag få avslag på søknad om å få beholde dagpengene ved fortsatt utdanning. Dette gjelder mange av de som nå blir ledige eller permittert fra oljerelatert virksomhet, som har hatt arbeidstidsordninger som har gjort det mulig å ta utdanning med tilnærmet full studieprogresjon ved siden av fulltidsarbeid. For disse, som har startet utdanningen før ledigheten, og ikke som en konsekvens av den, foreslår Arbeids- og sosialdepartementet at det gjøres et noe mer generelt unntak fra kravet om at undervisningen ikke kan foregå på dagtid. Utdanningsopplegget må likevel være tilpasset fulltidsarbeid. Videre foreslår Arbeids- og sosialdepartementet unntak fra vilkåret om å følge undervisningen for denne gruppen.

Hovedregelen om at dagpenger og utdanning ikke kan kombineres, står fast. Arbeids- og sosialdepartementet foreslår derfor ingen endringer i de generelle forutsetningene for rett til dagpenger, om å være reell arbeidsøker og avslutte

utdanningen ved tilbud om arbeid. Det må også fortsatt søkes på forhånd om å beholde dagpenger under utdanning.

2.2 Utvidelse av adgangen til å motta dagpenger under etablering av egen virksomhet

Under etablering av egen virksomhet kan man etter folketrygdloven § 4-6 tredje ledd få innvilget dagpenger i inntil ni måneder på nærmere bestemte vilkår. En stor andel av de som nå blir ledige, særlig fra oljerelaterte virksomheter, har en utdanning og erfaring som tilsier at muligheten for å lykkes er bedre for disse enn for lavt kvalifiserte ledige. Samtidig kan en etableringsperiode på ni måneder anses som for kort. På bakgrunn av dette foreslår Arbeids- og sosialdepartementet at perioden utvides til tolv måneder.

3 Forslaget

Kap. 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Forslaget om adgang til inntil ti dager med studiesamlinger på dagtid medfører et økt bevilgningsbehov på om lag 25 mill. kroner i 2016 og 40 mill. kroner i 2017 (helårseffekt). Forslaget om utvidet adgang til å fortsette påbegynt utdanning gir et økt bevilgningsbehov på om lag 8 mill. kroner i 2016 og 12 mill. kroner i 2017 (helårseffekt). Det tas sikte på iverksettelse 1. mai 2016.

Forslaget om utvidet periode med dagpenger under etablering av egen virksomhet gir et økt bevilgningsbehov på om lag 10 mill. kroner i 2016 og 20 mill. kroner i 2017 (helårseffekt). Arbeids- og sosialdepartementet vil fremme forslag til lovendring så raskt som mulig, med sikte på iverksettelse 1. juli 2016.

Forslagene gir samlet sett et økt bevilgningsbehov på 43 mill. kroner i 2016 og 72 mill. kroner i 2017 (samlet helårseffekt).

Arbeids- og sosialdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2016 under Arbeids- og sosialdepartementet (tilleggsbevilgning som følge av endringer i dagpengeregelverket).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2016 under Arbeids- og sosialdepartementet (tilleggsbevilgning som følge av endringer i dagpengeregelverket) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2016 under Arbeids- og sosialdepartementet (tilleggsbevilgning som følge av endringer i dagpengeregelverket)

I

I statsbudsjettet for 2016 blir det gjort følgende endring:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med.....	43 000 000
		fra kr 15 264 000 000 til kr 15 307 000 000	

